

Torah Wasn't Given to Angels/Yehoshua Grunstein

"ואנשי קודש תהיו לי, ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו" (שמות כ"ב/ל).

• "יהא הקודש שלכם אנשי, סביר ומתקבל על דעת הבריות. (הרב"י מקוצק)

שו"ת משנה הלכות [י"ח/ר"צ]- ולא אמנע מלכתוב מה שעל לבי, כי אין דעתי נוחה מכל הני חקירות ולא אכשיר דרי, ואם הראשונים כמלאכים אנו כבני אדם, ואם היה ספק בכל הני דברים לא היו מניחים הראשונים ז"ל מלבררם ולכתוב בהם, כי הוא דבר המצוי בכל עת ולעולם היו מי שנעשו בר מצוה בין פסח לעצרת וכדומה וגם כל הני מילי. ולחקירות האלו יחקור עוד, במי שבירך ברכת המוציא לפני צאת הכוכבים, ועכשיו לאחר צאת הכוכבים נעשה בר מצוה או שנטל ידיו קודם צאת הכוכבים וכיוצא בה, וכן לענין תפילה וברכת המזון שבירך קודם צאת הכוכבים ועדיין הוא שבע ועוד ועוד. אלא הנח להם לישראל ובודאי כך תקנו חז"ל בכל הברכות, והם אמרו והם אמרו, וכל שבירך כתקנת חז"ל לפענ"ד אין לחזור ולברך בכל זה, כן נראה לפענ"ד.

• ידידו המברכו בברכה"ת בלב ונפש, מנשה הקטן

Introduction

חכמת אדם¹ [שער איסור והיתר ל"ח/כ"ה]- אבל אם לא נמצאו אלא תולעים שאינם נראים לעינים מותר.

ערוך השולחן [יו"ד פ"ד/ל"ו]- אמנם שמעתי שבכל מיני מים וביחוד במי גשמים מלא ברואים דקים שאין העין יכולה לראותם ובילדותי שמעתי מפי אחד שהיה במרחקים וראה דרך זכוכית המגדלת עד מאד כרובות פעמים במים כל המיני ברואים. ולפ"ז איך אנו שותים מים?... אמנם האמת הוא, דלא אסרה תורה במה שאין העין שולטת בו, **דלא ניתנה תורה למלאכים**, דאל"כ, הרי כמה מהחוקרים כתבו שגם כל האויר הוא מלא ברואים דקים מן הדקים וכשהאדם פותח פיו בולע כמה מהם? אלא ודאי דהבל יפצה פיהם. ואף אם כן הוא כיון שאין העין שולט בהם לאו כלום הוא. אמנם כמה שהעין יכול לראות אפילו נגד השמש ואפילו דק מן הדק הוה שרץ גמור

Examples

- 1) רבינו דוד, פסחים ב' עמוד א'-** שאם דעתם לומר, שאין אדם יוצא מידי איסור בל יראה ובל ימצא אלא בבטול לא בבדיקה מפני שאיפשר שלא יבדוק יפה יפה, **זה ודאי אינו**, שהבדיקה מוציאתו מידי איסור בל יראה ובל ימצא מאחר שבדק כפי כחו, שלא ניתנה תורה למלאכי השרת.
- 2) מסכת קידושין דף נ"ד עמוד א'-** ומשנתינו - בכתנות כהונה שלא בלו, הואיל וניתנו ליהנות בהן, לפי שלא ניתנה תורה למלאכי השרת.... דהא חומת העיר ומגדלותיה משירי הלשכה אתו, דתנן: חומת העיר ומגדלותיה וכל צרכי העיר - באין משירי הלשכה!
רש"י- שיהו הכהנים זריזים כמלאכים להפשיטן בגמר עבודה ולא ישהום עליהם אחר העבודה כהרף עין... חומת העיר ומגדלותיה... שלא ניתנה תורה למלאכי השרת שיהיו זריזים מליהנות מן החומה לישיב בצילה ועליה.
- 3) מסכת סוכה דף כ"ו עמוד א'-** תני חדא ישן אדם בתפילין שינת עראי... דפריס סודרא עלויה.

¹ ר' אברהם דנציגר, 1748-1820, למד בישיבות פראג ואצל ה'נודע ביהודה', גר בוויילנה, בעל מכולת שלא התפרנס מהרבנות עד שלא היה ברירה, מחבר "חיי אדם" על או"ח עם פירוש "נשמת אדם", "חכמת אדם" על יו"ד עם פירוש 'בינת אדם', 'זכרו תורת משה' על הלכות שבת, 'שערי צדק' על ההלכות התלויות בארץ, ועוד.

רש"י - "דפריס סודרא עלייהו"-הניחם אצל מראשותיו, בין קבע בין עראי, דלא ניתנה תורה למלאכי השרת.

שולחן ערוך [או"ח מ"ד]- כל זמן שהתפילין בראשו או בזרועו...אם הניח עליהם סודר... ישן בהם שינת עראי. וכיצד הוא עושה? מניח ראשו בין ברכיו, והוא יושב וישן.

4) מסכת פסחים דף כ"ו עמוד א'- והאמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא: קול ומראה וריח אין בהן משום מעילה!

תוספות ישנים [יומא דף ס עמוד א, ד"ה והרי תרומת הדשן]-שבריח אין בו מעילה שלא ניתנה תורה למלאכי השרת, שא"א שלא יהנו ממנו בחפינה ובפיטום ובהולכה ובהקטרה ורבנן הוא דגזרו ביה אבל אחר שנעשית מצותו לא גזרו ביה מידי

5) שו"ת הרא"ש [כלל י"ט/ו]- ודע כי נראה לי שחז"ל קבעו זמן להכשיר כלי הבלוע יין נסך על עירוי שלשה ימים. ובכל מעת לעת יערה המים הראשונים וישים אחרים. וכן שיערו חכמים שבכ"ד שעות פעלו המים פעולתם ושוב לא יועילו המים להכשיר הכלי. הילכך בכל מעת לעת יכוין בדעתו לערות מים ראשונים, ואם לא יוכל לצמצם ברגע אחד לא ניתנה תורה למלאכי השרת".

6) משנה ברורה [נ"ה/מ"ב]- כיון שנכנס תחלת היום משנת י"ד ואפילו שעה אחת ואפילו רגע אחת סגי. ואפילו נולד בסוף יום ר"ה כיון שעדיין הוא ודאי יום נעשה בן י"ג שנה בתחלת ליל ר"ה של שנת י"ד.

7) שו"ת אגרות משה [אה"ע ג/ל"ג]- בענין חרש שמדבר ע"י שהתחיל לשמוע במכונה שבאזניו...אם יש לו דין פקח כמו מדבר ושומע כי אולי שמיעה ע"י מכונה הוא כשמיעה..הנכון לע"ד דיש לו דין מדבר ואינו שומע שהוא כפקח...הרי ע"י הדבור שנעשה לו ע"י המכונה התחברות עם בנ"א... אבל לא מסתבר להחשיבו שומע כהא דשמיעה כשמדברים לו בקול רם וכהא דשמיעה ע"י חצוצרה, דפשוט שכל עניני התורה נידונין כפי שרואין ושומעין בעצם לא ע"י מכונות וכדומה, וכמו שרצים שלא נראו לעין אלא ע"י דבר המגדיל שאינו כלום דהא כל האויר שאדם שואף לתוכו הוא מלא משרצים...ואין שום איסור בזה. וכמו כן מה שנראה הפסק באות בתפילין ומזוזות ע"י ספאקטיווע ולא נראה לעין בעצמו לא נחשב הפסק וכשר, וכדומה הוא בהרבה ענינים! ולכן גם מי שאינו שומע אלא ע"י מכונה כיון שאינו שומע בעצמו אין להחשיבו לשומע.